

Repertoriumnummer 2020 /
Datum van uitspraak 20 januari 2020
Rolnummer 2014/AR/2626

Uitgifte

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op € BUR	op € BUR	op € BUR

☐ Niet aan te bieden aan de
ontvanger

Eindarrest

Hof van beroep Antwerpen

Arrest

kamer B4M
burgerlijke zaken

Aangeboden op
Niet te registreren

HET VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering, voor wie thans optreedt de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken, met kabinet te 1000 BRUSSEL, Martelaarsplein 7,
appellante,

vertegenwoordigd door Mr.[naam], advocaat te [adres]

tegen het vonnis van de rechtbank van koophandel Antwerpen, afdeling Antwerpen van 25 juni 2014, aldaar gekend onder het rolnummer A/12/895

tegen

1. **P E II**, vennootschap naar Duits recht, p/a H K GMBH, met zetel te [adres] DUITSLAND,
2. **P E**, vennootschap naar Duits recht, p/a H K GMBH, met zetel te [adres] DUITSLAND,
3. **A L - A**, vennootschap naar Duits recht, met maatschappelijke zetel te [adres] - DUITSLAND,
4. **H K G MIT B H**, vennootschap naar Duits recht, met zetel te [adres]– DUITSLAND, Ballindam 17,
5. **K H**, p/a H K GMBH, met zetel te [adres]– DUITSLAND,
6. **S D**, wonende te [adres]- DUITSLAND,
7. **R H**, p/a H K GMBH, met zetel te [adres] – DUITSLAND, geïntimeerde,

vertegenwoordigd door Mr. [naam] en Mr. [naam], advocaten te [adres]

Het hof verwijst naar door de wet vereiste processtukken, waaronder het bestreden vonnis van de rechtbank van koophandel Antwerpen, afdeling Antwerpen van 25.6.2014, betekend op 3.9.2014, het verzoekschrift ter griffie neergelegd op 3.10.2014 en de conclusies voor partijen.

De zaak werd op de zitting van 7.1.2020 op tegenspraak behandeld en in beraad genomen.

Het hof verwijst naar de artikelen 780, 744 en 748 bis Ger. W. en slaat acht op de vorderingen en excepties zoals ze in het beschikkend gedeelte van de (laatste) syntheseconclusies van partijen werden geformuleerd en gehandhaafd.

1.

Op 26.12.1982 heeft zich om 01.45 uur een aanvaring voorgedaan – naar later zou blijken in Nederlandse wateren (Schelde, tussen Bath en Doel) - tussen het *ms J.* en het *ms E.*

2.

Bij beschikking in kort geding van de Voorzitter van de rechtbank van koophandel te Antwerpen van 30.12.1982 werd Kapitein [naam], lid van de nautische commissie, aangesteld als gerechtsdeskundige.

Hij formuleerde volgend advies in zijn eindverslag:

“1. De opvarende “J.” en de afvarende “E.” kwamen op 26 december 1982 om 0145 uur in aanvaring in een positie gelegen ca 1050 meter in een peiling van ca 142° van het baken Zuid-Saeftinge, op Nederlands grondgebied.

2. De hoek van aanvaring bedroeg nagenoeg 80°; de “E.” stak vanaf boei 78A het vaarwater over naar de scherp in de groene kant varende “J.”. De “E.” boorde zich hierbij met de voorsteven diep in de bakboord zijde van de “J.” t.v.h. ruim n° 4.

3. De “J.” had kort voordien (om 0143 uur) de machine op “zeer langzaam vooruit” en nadien op “stop” gezet, komende van een viertal minuten “vol vooruit”, na vanaf Bath een matige vaart te hebben onderhouden, in afwachting van de kunnen versassen in de Zandvlietsluis.

4. De “E.” onderhield een snelheid van ca 11’4 knopen door het water (13 knopen over de grond) tot vlak voor de aanvaring. Het vol achteruit manoeuver had zodoende weinig effect.

5. De “E.” werd wel afgeremd door ankers en kettingen van boei 78A, welke over de bulbsteven werden meegesleept, er de oorzaak van waren dat de ingezette bakboordbeweging zich verder doorzette en niet te stuiten viel, zelfs niet na het geven van hard tegenroer.

6. De “E.” voer voordien ca 1/3 vaarwater in zijn rode (= goede) kant, doch veranderde koers naar stuurboord op basis van een misleidende melding van Radar Zandvliet.

7. Het doorgeven van deze verkeerde melding werd door de chef-loods en de radarwaarnemer aanvankelijk niet genegeerd. Op de confrontatie echter van de loods met de waarnemer, ontkende deze laatste de groene kant te hebben opgegeven aan het schip.

Wij zijn evenwel van mening dat de verklaringen van de radarwaarnemers er zijn in de stijl van “take it or leave it”. De uitleg en reacties van loods M. daarentegen zijn een beredeneerde logische gevolgtrekking op een misleidende informatie gegeven door het walradarstation. Wij blijven er dan ook van overtuigd dat een geroutineerde loods als M. in geen geval stuurboord zou zijn uitgekomen indien hij geen misleidende informatie had gekregen van Zandvlietradar. Door dit stuurboord uitkomen werd boei 78A aangevaren en kon nadien, wanneer de boei met aanhorigheden over de bulbsteven hing, de bakboordbeweging van de “E.” niet meer worden rechtgezet.

8. De “J.” draagt geen enkele schuld aan de aanvaring daar dit schip zowel de regels van de goede zeemanschap als van het Scheldereglement opvolgde.

9. De “E.” is verantwoordelijk voor de aanvaring met de “J.”. Door het onverhoeds oversteken van het vaarwater en het nalaten er een veilige vaart op na te houden in de mist werd laatstgenoemd schip aangevaren. Bovendien werd deze vaart niet verminderd, toen, op basis van een onzekere positie opgegeven door de walradar, toch koers werd veranderd.

10. Daarom gaat ook de Belgische Staat niet vrijuit in deze zaak wegens het verstrekken van onduidelijke misleidende (en zelfs onjuiste inlichtingen) door de radarwaarnemer van de post Radar Zandvliet. Zonder deze walradar-assistentie had o.i. geen aanvaring plaatsgevonden”.

3.

Geïntimeerden (E.-belanghebbenden) hebben in het kader van de gevolgen van deze aanvaring op 26.12.1984 een dagvaarding ten gronde uitgebracht tegen de Belgische Staat als rechtsvoorganger van het Vlaams Gewest. De belanghebbende verzekeraars en eigenaars van het *ms J.*, alsook de ladingbelanghebbenden gingen eerder op 17.12.1984, 18.12.1984, respectievelijk op 20.12.1984 over tot dagvaarding van zowel de huidige geïntimeerden als van de Belgische Staat, rechtsvoorganger van het Vlaams Gewest.

Deze procedures werden ingeleid bij de rechtbank van koophandel te Antwerpen onder drie rolnummers. Hangende de procedure heeft het Vlaams Gewest de gedingen hervat als rechtsopvolger van de Belgische Staat.

4.

Bij vonnis van 26.2.2004 heeft de rechtbank alle hangende procedures gevoegd wegens samenhang, doch de respectieve vorderingen van de *J.*-scheeps- en ladingbelanghebbenden, alsmede de *E.*-belanghebbenden ongegrond verklaard.

Deze in het ongelijk gestelde partijen hebben vervolgens op 23.3.2004 hoger beroep ingesteld tegen dat vonnis.

5.

De drie procedures in hoger beroep werden ingeschreven op de rol van het hof van beroep te Antwerpen onder de nummers 2004/AR/871, 2004/AR/872 en 2004/AR/873.

6.

Bij een eerste tussenarrest daterend van 6.2.2006 heeft dit hof de hogere beroepen van de *J.*-scheeps- en ladingbelanghebbenden, alsmede van de *E.*- belanghebbenden ontvankelijk en deels gegrond verklaard.

Het hof oordeelde in die procedure onder meer dat de walradarwaarnemer, de loods en de kapitein van het *ms E.* elk een fout hadden begaan die geleid had tot de aanvaring waarbij tot volgende aansprakelijkheidsverdeling werd gekomen: 1/3 werd gelegd bij de radarwaarnemer, 1/3 bij de loods aan boord van het *ms E.* en 1/3 bij de scheepskapitein van het *ms E.*

Verder werd door het hof geoordeeld dat de loods als een orgaan van het Vlaamse Gewest dient te worden beschouwd en dat het Gewest evenzeer aansprakelijkheid droeg voor de radarwaarnemer en diens fouten.

Het Hof heropende het debat ten einde partijen toe te laten nader standpunt in te nemen omtrent de onderscheiden vorderingen.

7.

Na dat arrest zou het Vlaamse Gewest op 22.12.2006 zijn overgegaan tot betaling van het door hem niet langer betwiste gedeelte van de vordering van de *J.*-scheeps- en ladingbelanghebbenden.

Aldus zou een betaling zijn verricht van in totaal 18.759.963,93 EUR.

8.

Bij conclusie van 7.2.2007 zou het Vlaamse Gewest in de toen bij het hof van beroep hangende procedure een regres(tegen)vordering hebben ingesteld tegen de *E.*- belanghebbenden en dit voor een provisioneel bedrag van 6.253.321,31 EUR. Die aanspraak werd gesteund op het oordeel van het hof in zijn tussenarrest van 6.2.2006, met toepassing van de aansprakelijkheidsverdeling die daarin was vastgelegd.

9.

In een tweede tussenarrest dat dateert van 10.11.2008 werden een aantal van de door het Vlaamse Gewest betwiste vorderingen van de *J.*-scheeps- en ladingbelanghebbenden (gedeeltelijk) gegrond verklaard.

Het debat werd opnieuw heropend, waarna Kapitein D. van de Nautische Commissie bij de Rechtbank van koophandel te Antwerpen als gerechtsdeskundige werd aangesteld met als opdracht zijn advies te verlenen over enkele schadeposten van de vordering van de *E.*-belanghebbenden.

In datzelfde tussenarrest van 10.11.2008 werd de regresvordering van het Vlaams Gewest ontoelaatbaar verklaard.

10.

In een derde tussenarrest dat dateert van 30.5.2011 heeft het hof zich uitgesproken over de resterende vorderingen van de *J.*-scheepsbelanghebbenden waaromtrent nog niet was geoordeeld, alsmede omtrent de (resterende) vordering van de *E.*-belanghebbenden.

Het debat werd nogmaals heropend om partijen toe te laten een finale afrekening op te stellen.

11.

In zijn eindarrest van 24.12.2012 heeft het hof aan partijen akte verleend van hun finale afrekening en werd het Vlaamse Gewest veroordeeld tot betaling van de nog aan de *JUMPA*-scheeps- en ladingbelanghebbenden en aan de *E.*-belanghebbenden toekomende bedragen.

Dit eindarrest zou op 5.3.2013 aan het Vlaamse Gewest zijn betekend en het zou in kracht van gewijsde zijn getreden.

12.

Uitvoering gevende aan de in het arrest uitgesproken veroordeling zou het Vlaamse Gewest nog een betaling hebben verricht aan de *J.*-scheeps- en ladingbelanghebbenden van een bedrag van 1.405.369,44 EUR. Aan de *E.*-belanghebbenden zou het hen toekomende bedrag van 1.039.444,31 EUR zijn betaald.

13.

Bij huidige procedure, ingeleid bij dagvaarding van 13.12.2011, vordert het Vlaams Gewest een gedeelte (1/3) van hetgeen het heeft betaald aan de *J.*-scheeps- en ladingbelanghebbenden terug van de *E.*-belanghebbenden en dit in het licht van de aansprakelijkheidsverdeling vastgesteld bij tussenarrest van dit hof van 6.2.2006 en de ontoelaatbaarverklaring van de regresvordering bij tussenarrest van 10.11.2008.

Het Vlaams Gewest vorderde de veroordeling van huidige geïntimeerden, solidair, in solidum, elk voor het geheel en de ene bij gebreke aan de andere, tot betaling van de som van 6.253.321,31 EUR, vermeerderd met de intresten aan de wettelijke intrestvoet sedert 22.12.2006, en tot betaling van 468.456,48 EUR, vermeerderd met de intresten aan de wettelijke intrestvoet sedert 24.12.2012.

Verder werd de veroordeling van de huidige geïntimeerden tot de kosten van het geding gevorderd.

14.

Huidige geïntimeerden vroegen de rechtbank in conclusie in hoofdde om zich zonder rechtsmacht / internationaal onbevoegd te verklaren, en ondergeschikt om de vordering uitgedoofd door verjaring te verklaren.

Nog meer ondergeschikt vroegen zij de afwijzing van de vordering als ongegrond, met veroordeling van het Vlaams Gewest tot de kosten.

15.

Bij het bestreden vonnis van de rechtbank van koophandel te Antwerpen van 25.6.2014 verklaarde de rechtbank zich zonder rechtsmacht (internationale bevoegdheid).

Het Vlaams Gewest werd veroordeeld tot de gerechtskosten, in casu een rechtsplegingsvergoeding van 16.500,- EUR.

16.

Tegen dit vonnis werd hoger beroep ingesteld bij verzoekschrift, ter griffie neergelegd op 3.10.2014.

In laatste conclusie vordert het Vlaams Gewest dat zijn eis opnieuw recht doend ontvankelijk en gegrond zou worden verklaard en dat geïntimeerden solidair, in solidum, de ene bij gebreke aan de andere veroordeeld zouden worden tot betaling aan het Vlaams Gewest van

- 6.253.321,31 EUR, vermeerderd met de vergoedende rente aan de wettelijke rentevoet vanaf 22.12.2006 en de gerechtelijke rente, en van
- 468.456,48 EUR, vermeerderd met de vergoedende rente aan de wettelijke rentevoet vanaf 24.12.2012 en de gerechtelijke rente.

Het Vlaams Gewest vordert tot slot ook de veroordeling van de wederpartijen tot de kosten van beide aanleggen, waaronder een rechtsplegingsvergoeding van 18.000,- EUR per aanleg.

17.

Geïntimeerden concluderen tot de bevestiging van het bestreden vonnis.

Ondergeschikt werpen zij de verjaring van de vordering op, en nog meer ondergeschikt de ongegrondheid ervan. Uiterst ondergeschikt behouden zij zich het recht voor om hun aansprakelijkheid te beperken conform het Internationaal Beperkingsverdrag van 10.10.1957, en verzoeken zij het hof te oordelen dat zij gerechtigd zijn een limitatiefonds te stellen, waarbij geoordeeld zou worden dat zij in geen geval gehouden zouden zijn om een

hoger bedrag te betalen dan het beperkingsbedrag berekend conform het verdrag van 10.10.1957.

Zij vragen dat het Vlaams Gewest zou veroordeeld worden tot de kosten, waaronder een rechtsplegingsvergoeding hoger beroep van 18.000,- EUR.

18.

Het bestreden vonnis werd betekend aan het Vlaams Gewest op 3.9.2014.

Het hoger beroep werd tijdig ingesteld.

Het verzoekschrift, ter griffie neergelegd 3.10.2014 is regelmatig naar de vorm en het belang van het Vlaams Gewest bij dit hoger beroep spreekt voor zich.

Bijgevolg wordt het hoger beroep toelaatbaar verklaard.

19.

Terwijl het Vlaams Gewest meent dat de Belgische rechtbanken internationaal bevoegd zijn bij toepassing van art. 5.3 Verordening nr. 44/2001, werpen geïntimeerden op dat de Belgische rechtbanken internationaal niet bevoegd zijn om kennis te nemen van het geschil dat het Vlaams Gewest bij dagvaarding van 13.12.2011 aanhangig had gemaakt.

Die bevoegdheid kan volgens geïntimeerden noch aangenomen worden bij toepassing van art. 2, gelet op het feit dat geïntimeerden allen woonplaats of zetel in Duitsland hadden, noch bij toepassing van art. 5.3, nu het schadebrengende feit in de zin van art. 5.3 de aanvaring zelf is die zich in Nederland situeerde waar ook de schade was ingetreden.

20.

Alleszins staat vast dat de internationale bevoegdheid in casu geregeld wordt door Verordening nr. 44/2001. Verordening nr. 1215/2012 was temporeel nog niet van toepassing en het Aanvaringsverdrag (gesloten te Brussel op 23.9.1910) is niet relevant ter bepaling van de internationale bevoegdheid.

21.

Het gebrek aan internationale bevoegdheid werd door geïntimeerden in de huidige procedure in limine litis, voor iedere andere exceptie of verweer, opgeworpen. De eerste conclusie die door geïntimeerden werd genomen, werd ter griffie van de rechtbank van koophandel neergelegd op 19.7.2013. In die conclusie werd meteen als eerste exceptie het gebrek aan internationale bevoegdheid opgeworpen (zie blz. 5 – 9 en blz. 22).

Geïntimeerden hebben in de huidige procedure op geen enkele wijze de internationale bevoegdheid van de Belgische hoven en rechtbanken aanvaard, en zulk een aanvaarding kan geenszins afgeleid worden uit het feit dat in eerdere procedures m.b.t. diezelfde aanvaring de internationale bevoegdheid van de Belgische rechtbanken en hoven niet in limine litis betwist werd. Het gegeven dat huidige geïntimeerden in eerdere procedures de internationale bevoegdheid van de Belgische rechtbanken en hoven m.b.t. die eerdere procedures hadden aangenomen omdat zij toen art. 2 EEX-Verdrag toepasselijk achtten, dan wel omdat zij het toen geadieerde forum om opportuniteitsredenen als passend aanmerkten voor de beoordeling van de in die procedures gestelde vorderingen, impliceert op geen enkele wijze een verval, afstand of verwerking van het recht van geïntimeerden om in de later bij dagvaarding van 13.12.2011 tegen hen aangespannen procedure de onbevoegdheid of het gebrek aan rechtsmacht op te werpen.

De impliciete aanname van de internationale bevoegdheid bij afwijzing van de eerdere regresvordering als ontoelaatbaar, in de vorige procedure, houdt ook niet in dat het hof zich in zijn arrest van 10.11.2008 over de internationale bevoegdheid van de Belgische hoven en rechtbanken in eventuele toekomstige procedures zou hebben uitgesproken (art. 23 Ger.W.).

22.

Het verwijt vanwege het Vlaams Gewest dat geïntimeerden in de loop van deze procedure hun argumentatie om tot die onbevoegdheid te besluiten hebben aangepast en uitgebreid, is ondoeltreffend. Geen enkele bepaling verplichtte geïntimeerden ertoe om ook alle denkbare argumenten ter staving van de in limine litis opgeworpen onbevoegdheid reeds volledig voor iedere andere exceptie of verweer voor te brengen.

23.

In dagvaarding werd met verwijzing naar de hoger genoemde retroacta op procedurevlak geargumenteed dat het Vlaams Gewest ingevolge de genoemde arresten van het hof van beroep overgegaan was tot betaling aan de eigenaars van het *ms J.* en gelet op de door het hof bepaalde aansprakelijkheidsverdeling aanspraak kon maken op terugbetaling door huidige geïntimeerden aan het Vlaams Gewest van een hoofdsom van 6.253.321,31 EUR provisioneel, vermeerderd met rente.

M.b.t. de bevoegdheid werd het volgende opgeworpen in de dagvaarding: *“De rechtbank van koophandel te Antwerpen is bevoegd om kennis te nemen van de vordering van verzoeker lastens hiernagedaagden. De vordering van verzoeker lastens hiernagedaagden vloeit voort uit het geschil dat door hiernagedaagden bij dagvaarding d.d. 26 december 1984 werd ingeleid voor de rechtbank van koophandel te Antwerpen. De betaling door verzoeker aan de eigenaars van het ms. J. en de ladingbelanghebbenden bij het ms. J. werd uitgevoerd op rekening van hun raadsman, met kantoor te Antwerpen, alwaar zij keuze van woonst hebben gedaan. De rechtbank van koophandel te Antwerpen is in casu bevoegd op grond van artikel 5, lid 3 Brussel I-Verordening aangezien Antwerpen de plaats is waar het*

schadeverwekkend feit zich heeft voorgedaan. Het schadeverwekkend feit in de zin van artikel 5 lid 3 Brussel I-Verordening is zowel de plaats waar de handeling zich heeft voorgedaan als de plaats waar de schade zich heeft gemanifesteerd”.

Ook in laatste conclusie, ter griffie neergelegd op 2.1.2020, werd de internationale bevoegdheid – in die conclusie verkeerdelijk “territoriale bevoegdheid” genoemd – door het Vlaams Gewest enkel gesteund op art. 5.3 Verordening nr. 44/2001.

Het Vlaams Gewest kwalificeert de vordering die het bij dagvaarding van 13.12.2011 heeft ingesteld dus zelf als een vordering tot nakoming van verbintenissen uit onrechtmatige daad in de zin van art. 5.3 Verordening nr. 44/2001.

24.

De bepalingen van Verordening nr. 44/2001 moeten volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie autonoom worden uitgelegd aan de hand van het stelsel en de doelstellingen ervan (zie onder meer HvJ 16.7.2009, Zuid-Chemie, C-189/08, Jurispr. blz. I-6917, punt 17, en HvJ 3.10.2013, Pinckney, C-170/12, punt 23).

25.

Het in hoofdstuk II van Verordening nr. 44/2001 neergelegde stelsel van toewijzing van algemene bevoegdheden berust op de in art. 2.1 van deze verordening vervatte algemene basisregel dat personen die hun woonplaats hebben op het grondgebied van een lidstaat, worden opgeroepen voor de gerechten van die staat, ongeacht de nationaliteit van de partijen. Slechts in afwijking op de algemene regel dat de gerechten van de woonplaats van de verwerende partij bevoegd zijn, voorziet hoofdstuk II, afdeling 2, van Verordening nr. 44/2001 in een bepaald aantal bijzondere bevoegdheidsregels, waaronder die van artikel 5, punt 3, van die verordening (zie o.m. HvJ 18.7.2013, ÖFAB, C-147/12, punt 30 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

26.

Aan deze bijzondere bevoegdheidsregels moet een strikte uitlegging worden gegeven, die niet verder mag gaan dan de door die verordening uitdrukkelijk voorziene gevallen (zie arrest ÖFAB, reeds aangehaald, punt 31 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

27.

De vordering zoals ze in de dagvaarding werd geformuleerd is een vordering tot betaling van een gedeelte van het bedrag waartoe de huidige eisende partij zelf eerder definitief werd veroordeeld in een aansprakelijkheidsgeschil uit onrechtmatige daad. Met de dagvaarding van 13.12.2011 zelf werd echter geen aansprakelijkheidsgeschil uit onrechtmatige daad - of in de bewoordingen van de Verordening een geschil tot uitvoering van ‘een verbintenis uit onrechtmatige daad’ - aanhangig gemaakt, zodat de internationale bevoegdheid in casu niet

geregeld lijkt te worden door art. 5.3 Verordening nr. 44/2001, doch door art. 2 van diezelfde Verordening. De door het Vlaams Gewest in dagvaarding ingeroepen verbintenis blijkt immers te worden afgeleid uit een rechterlijke uitspraak over een aanvaringsgeskil, doch niet uit de daaraan ten grondslag liggende onrechtmatige daad zelf.

28.

Zelfs wanneer de vordering tot uitvoering van een betalingsverbintenis voortvloeiend uit eerdere arresten die gewezen werden in het aansprakelijkheidsgeschil op zich zou kunnen aangemerkt worden als een vordering ten aanzien van een verbintenis uit onrechtmatige daad in de zin van Verordening nr. 44/2001, kan de internationale bevoegdheid van de Belgische hoven en rechtbanken in casu om volgende redenen niet worden aangenomen.

29.

Wanneer de plaats waar zich een feit heeft voorgedaan dat aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad kan meebrengen, en de plaats waar door dit feit schade is ontstaan, niet zouden samenvallen, moet de uitdrukking „plaats waar het schadebrengende feit zich heeft voorgedaan” in art.5.3 Verordening nr. 44/2001 aldus worden verstaan, dat deze zowel doelt op de plaats waar de schade is ingetreden als op de plaats van de gebeurtenis die deze schade heeft veroorzaakt, zodat de verweerder ter keuze van de eiser voor de rechter van de ene dan wel van de andere plaats kan worden opgeroepen (zie onder meer de reeds aangehaalde arresten van het HvJ inzake Zuid-Chemie, punt 23, en inzake Pinckney, punt 26).

Aangezien de vaststelling van een van deze aanknopingspunten het mogelijk moet maken de rechter bevoegd te verklaren die objectief gezien het best in staat is om te beoordelen of de verwerende partij aansprakelijk kan worden gesteld, kan in het stelsel van de Verordening enkel de rechter van het rechtsgebied waar het relevante aanknopingspunt zich bevindt, rechtsgeldig worden aangezocht (zie arrest HvJ inzake Pinckney, hoger aangehaald, punt 28 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

30.

In deze zaak staat vast dat Nederland de plaats is waar de ingevolge de aanvaring ontstane schade is ingetreden. Beide schepen liepen nergens anders dan in Nederland averij op door de aanvaring.

Het feit dat een Belgische overheid, in casu het Vlaams Gewest als rechtsopvolger van de Belgische Staat, financiële schade heeft ondergaan ten gevolge van die aanvaring of van de gerechtelijke uitspraak over de aansprakelijkheid voor die aanvaring, en het bedrag waartoe het veroordeeld werd heeft overgeschreven op een Belgische bankrekening van een Belgische advocaat op wiens adres woonstkeuze was gedaan, impliceert in het stelsel van de Verordening geenszins dat de schade ingevolge de onrechtmatige daad in België zou zijn ingetreden. Enkel Nederland kan aangemerkt worden als plaats waar de door de onrechtmatige daad veroorzaakte schade is ingetreden.

De bewering dat de schade in België zou zijn ingetreden berust zonder meer op een verkeerde rechtsopvatting.

31.

Partijen voeren betwisting over de wijze waarop de plaats van “het schadebrengende feit” (de schadeveroorzakende gebeurtenis) moet worden vastgesteld. Volgens het Vlaams Gewest was dat feit gesitueerd in België, nu de aanvaring in Nederland werd voorafgegaan door een kleinere schadevaring in Belgische wateren waarbij het *ms Erato* een boei had geraakt en die schadevaring alsook de daarop volgende aanvaring met de *J.* veroorzaakt zouden zijn door vooral in België begane fouten.

Met het begrip “schadebrengende feit” wordt de gebeurtenis bedoeld die de schade heeft teweeggebracht, wat in het geval van een schade door aanvaring tussen twee schepen de plaats is waar zich die aanvaring heeft voorgedaan, ook wanneer een aantal fouten die tot de latere aanvaring hebben geleid in een ander land te situeren zijn.

De vereenzelviging door het Vlaams Gewest van de fouten die tot het schadebrengende feit hebben geleid met het schadebrengende feit zelf, is onterecht: het schadebrengende feit zelf heeft zich onmiskenbaar in Nederland voorgedaan.

32.

Hetzelfde geldt voor wat de arresten in de vorige procedure betreft. Die arresten zijn op zich geen schadebrengend feit in de zin van art. 5.3 Verordening nr. 44/2001, en het land waarin die arresten zijn gewezen is niet het land waarin de schade is ingetreden.

De schadeveroorzakende gebeurtenis is de aanvaring, en die situeert zich evenals de plaats waar de schade werd teweeggebracht in Nederland.

De internationale bevoegdheid van de Belgische rechtbanken en hoven kan dus niet met goed gevolg gegrond worden op art. 5.3 Verordening nr. 44/2001, en evenmin op art. 2 van diezelfde Verordening.

Het hoger beroep is dus ongegrond.

33.

Overeenkomstig art. 1017 Ger.W. vallen de kosten van deze beroepsprocedure ten laste van de in het ongelijk gestelde partij. Gelet op het voorgaande is dit het Vlaams Gewest.

Er wordt geen betwisting gevoerd over de bepaling van de rechtsplegingsvergoeding op het basisbedrag overeenkomstig de artikelen 2 en 8 KB 26.10.2007.

Betekennings- en uitvoeringskosten vallen van rechtswege ten laste van het in het ongelijk gestelde Vlaams Gewest, zonder daarvoor becijfering in dit arrest te behoeven.

Beslissing

HET HOF beslist op tegenspraak.

Het hoger beroep wordt toelaatbaar doch ongegrond verklaard.

Het bestreden vonnis wordt bevestigd.

Het Vlaams Gewest wordt veroordeeld tot de kosten van de beroepsprocedure, aan de zijde van geïntimeerden vereffend op een rechtsplegingsvergoeding hoger beroep van 18.000,- EUR.

De rechtspleging verliep in overeenstemming met de wet van 15 juni 1935 op het gebruik van de taal in gerechtszaken.

Dit arrest werd uitgesproken in de openbare zitting van 20 januari 2020 door

Voorzitter

Raadsheer

Raadsheer

Griffier